

Kilder og baggrund for politikpapirerne

Her finder du et udsnit af de kilder og fakta, der understøtter politikpapirerne på siden "Politikpapirer" på www.apotekerforeningen.dk. Hvis du har spørgsmål til kilder eller fakta, er du meget velkommen til at kontakte Apotekerforeningens analysechef Per Nielsen, på pni@apotekerforeningen.dk.

Medicinsikkerhed

Medicinsikkerheden skal styrkes i alle dele af sundhedssektoren

- "Forkert brug af medicin resulterer hvert år i 100.000 indlæggelser og op mod 5.000 dødsfald.": Kilde: Pharmakon, 2006: "[Evidensrapport 7 - Kortlægning af lægemiddelrelaterede problemer](#)".
- "Utilsigtede hændelser med medicin udgør i dag den største andel af rapporter til Styrelsen for Patientsikkerhed." Kilde: "[Årsberetning om Dansk Patientsikkerhedsdatabase 2017](#)".
- "Et stort medicinforbrug øger risikoen for fejl og andre former for medicinproblemer." Kilde: Pharmakon, 2012: "[Konsekvenser af lægemiddelrelaterede problemer](#)".

Det nære sundhedsvæsen

Alle kompetencer skal i spil for at styrke det nære og sammenhængende sundhedsvæsen

- "I 2040 ventes antallet af personer på 80 år at være fordoblet i forhold til i dag. Alene over de næste fem år bliver der cirka 140.000 flere borgere over 70 år i Danmark." Kilde: "Kommissorium for [Udvalget om det nære og sammenhængende sundhedsvæsen](#)."
- "Hvert år kommer cirka 94 procent af alle voksne danskere på apoteket." Kilde: MEGAFON for Danmarks Apotekerforening, jf. "[Lægemidler i Danmark 2017-18](#)".

Samarbejde om medicinsikkerhed

Kommunerne skal bruge apotekernes viden om medicin langt mere

- "Op mod 40 procent af alle indlæggelser af ældre på medicinske afdelinger er medicinrelaterede." Kilde: Sundhedsstyrelsen, 2011: "[Styrket indsats for den ældre medicinske patient – fagligt oplæg til en national handlingsplan](#)".

Medicingennemgang

Borgere, der bruger meget medicin, skal tilbydes medicingennemgang

- "700.000 borgere tager mere end 5 lægemidler": Kilde: Apotekerforeningens nyhedsbrev af 19. december 2012: "[700.000 danskere er polyfarmacipatienter](#)".
- "Risikoen for lægemiddelrelaterede problemer stiger i takt med antallet af lægemidler": Kilde: Pharmakon, 2012:

["Konsekvenser af lægemiddelrelaterede problemer"](#).

- "Op mod 40 procent af alle indlæggelser af ældre på medicinske afdelinger er medicinrelaterede. Halvdelen kan forebygges" Kilde: Sundhedsstyrelsen, 2011: "[Styrket indsats for den ældre medicinske patient – fagligt oplæg til en national handlingsplan](#)".
- "Der er store offentlige besparelser og menneskelige gevinster ved, at borgere, der bruger mindst 5 lægemidler, får foretaget en medicingennemgang": Kilde: Pharmakon, 2002: "[Forebyggelse af lægemiddelrelaterede problemer gennem Apotekets Ældre Service](#)".
- "Ved at sikre, at borgerne tager deres medicin rigtigt, bliver behovet for lægekontakter og hospitalsindlæggelser mindre": Kilde: PWC, 2012: "[Sparede sundhedsudgifter ved apotekernes sundhedsfaglige indsats](#)".
- "Medicingennemgang af mere end 500 danskeres medicin viste, at hovedparten havde problemer med deres medicin": Kilde: Apotekerforeningens nyhedsbrev af 13. juni 2013: "[Næsten alle medicingennemgange afslører medicinproblemer](#)".
- "Op mod 100.000 bliver hvert år indlagt på grund af medicinproblemer, der kunne være forhindret" Kilde: Pharmakon, 2006: "[Evidensrapport 7 - Kortlægning af lægemiddelrelaterede problemer](#)".

Farmaceutordination

Apotekerne skal kunne hjælpe borgere, der mangler en gyldig recept

- "I England, Canada og USA har farmaceuter mulighed for at ordinere lægemidler selv." Kilde: Nissen, L. (2011). "[Pharmacist prescribing: What are the next steps?](#)" *American Journal of Health-System Pharmacy*, 68(24), 2357–2361".

Fælles Medicin Kort

FMK er en gevinst for patientsikkerheden

- "Fejl i medicineringen er et stort problem. Mange af fejlene skyldes manglende overblik over, hvilken medicin der er udskrevet og udleveret til borgeren." Kilde: Pharmakon, 2012: "[Konsekvenser af lægemiddelrelaterede problemer](#)", Pharmakon, 2006: "[Evidensrapport 8 – Patientsikkerhed og medicineringsfejl](#)" og Pharmakon, 2008: "[Evidensrapport 9 – Interventioner til forbedring af compliance og concordance i forbindelse med lægemiddelbehandlinger](#)".

Vaccination

Vaccination på apoteket bidrager til, at flere bliver vaccineret

- "Op mod 1 million borgere smittes i Danmark ved influenza-epidemier, og hvert år dør i gennemsnit ca. 1-2.000 borgere i Danmark af komplikationer som følge af influenza." Kilde: Sundhedsstyrelsens kampagne om [Inflenzavaccination](#).
- "I sæson 2017/2018 var vaccinationsraten for ældre over 65 år på 50 procent i Danmark." Kilde: [Statens Seruminstitut](#).
- "I 2017 blev over 43.000 borgere vaccineret på apoteket." Kilde: Temanummer om vaccination i [Farmaci, oktober 2018](#).

Apotekerloven fra 2015

Loven sikrer bedre hjælp til medicinbrugere og flere apoteker, men presser økonomien

Den 1. juli trådte en ny apotekerlov i kraft. Se mere i Apotekerforeningens nyhedsbrev af 24. juni 2015: "[Apoteker sikrer sundhedsfaglighed og øger tilgængelighed i byerne – men yderområder og vagt presses](#)".

- "Der er kommet over 170 nye apoteker landet over – en stigning på over 50 procent. Og der kommer hele tiden flere. Over 30 mindre byer har nu fået eget apotek, og mange byer har flere apoteker nu." og "Der er kommet markant øget konkurrence om kunderne, længere åbningstider og rekordlave ventetider." Kilde: Apotekerforeningens Nyhedsbrev 31. august 2018: "[50 % flere apoteker skærper konkurrencen og øger tilgængeligheden](#)". Se mere på www.apotekerforeningen.dk eller kontakt foreningen for nyeste tal.
- "Medicinproblemer har store omkostninger for den enkelte og samfundet." Kilde: *Pharmakon*, 2012: "[Konsekvenser af lægemiddelrelaterede problemer](#)".

Ulighed i medicin

Mange har svært ved at betale for nødvendig medicin. Det skal der gøres noget ved

Argumenterne bygger på Danmarks Apotekerforenings publikation "[Ulighed i medicin](#)".

- "I løbet af et tilskudsår er der store udsving i egenbetalingen for medicin." Kilde: Apotekerforeningens nyhedsbrev af 7. januar 2014: "[Udjævnet tilskud kan fjerne voldsomme udsving i medicinudgifter](#)".
- "Halvdelen af apotekerne oplever ugentligt, dagligt eller flere gange dagligt, at der er medicinbrugere, som af økonomiske årsager forlader apoteket uden deres medicin." og "Der er gennemført en analyse på apotekerne i marts 2017 med 108 apotekere. Mange apoteker oplever, at medicinbrugere må forlade apoteket uden deres medicin, fordi de ikke har råd." Kilde: Apotekerforeningens nyhedsbrev af 15. maj 2017: "[Mange borgere har ikke råd til deres medicin](#)".

- "Borgere med lav eller ingen uddannelse bruger mere medicin end andre." Kilde: Rapport fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd af 15. oktober 2013: "[Stor forskel i danskernes medicinforbrug](#)".

Tilgængelighed

Apotekerne har fokus på borgernes behov

Argumenterne bygger på apotekernes strategi "Apoteket tættere på dig", [kapitel 2](#).

- "Siden 2015 er der kommet over 50 procent flere apoteker og åbningstiderne er øget markant." og "apotekerne med succes mere end halveret de gennemsnitlige ventetider fra omkring 5 minutter i 2009 til ca. 2 minutter i 2018." Kilde: Apotekerforeningens Nyhedsbrev 19. december 2018: "[Skærpet konkurrence, laveste ventetid og bedste tilgængelighed](#)". Kontakt foreningen for nyeste tal.
- "Målinger viser, at ni ud af ti borgere er tilfredse eller meget tilfredse med deres apotek." Kilde: MEGAFON for Danmarks Apotekerforening, jf. [Lægemedler i Danmark 2017-18](#).

Selvvalg

Håndkøbsmedicin skal også udleveres af eksperter

- "Undersøgelser viser, at hver femte håndkøbskunde efterspørger forkert medicin i forhold til deres symptomer eller tager medicinen forkert." Kilde: Pharmakon, 2011: "[Forekomsten af lægemiddelrelaterede problemer ved selvmedicinering](#)".

Sundhed i hele landet

Der skal være god tilgængelighed, kvalitet og service i hele landet - også i landdistrikter

- "Borgerne i landdistrikter bruger i gennemsnit mere medicin end i resten af landet." Kilde: Apotekerforeningens Nyhedsbrev 31. oktober 2013: "[Polyfarmaci er udbredt i yderområder og socialt udsatte områder](#)".
- "Hver fjerde indbygger i yderkommuner bruger mere end fem slags receptpligtig medicin." Kilde: Apotekerforeningens Nyhedsbrev 17. november 2017: "[1 million bruger fem lægemidler - store kommunale forskelle](#)".

Farmaceutejerskab

Apoteker skal ejes af farmaceuter

- "Apoteket skal udlevere den rigtige medicin og give uvildig rådgivning til borgerne. Samtidig skal apotekerne drives effektivt. Det opnås bedst, når apotekeren er farmaceut og ejerskabet er personligt." Kilde: Apotekerforeningens nyhedsbrev af 3. september 2014: "[EU-lande med farmaceutejerskab siger nej til shop-i-shop-apoteker](#)", jf. EU-domstolens [pressemeldelse](#) af 19. maj 2009 omhandlende to domme afsagt om farmaceutejerskab.

Prissystemet for medicin

Det danske prissystem sikrer lave priser på apoteket

- "Danske apoteker har nogle af Europas laveste priser på kopimedicin" og "Den gennemsnitlige pris på medicin, der kun må sælges på apoteket, er mere end halveret siden 2000." Kilde: Apotekerforeningens nyhedsbrev af 19. november 2018: "[Danske apoteker har Europas billigste kopimedicin i 2018](#)".

For øvrig dokumentation af fakta om lægemiddelpriser og prissystemet i Danmark, henvises til "Lægemidler i Danmark 2017-18", afsnittene om "[Apotekets medicinpriser](#)" (side 10-13).

Håndkøbsliberalisering

Håndkøbsliberalisering giver højere priser og lavere sikkerhed

- "Danske og tyske undersøgelser viser, at hver femte håndkøbskunde efterspørger forkert medicin, bruger den forkert eller har andre problemer med håndkøbsmedicinen." Kilde: *Pharmakon*, 2011: "[Forekomsten af lægemiddelrelaterede problemer ved selvmedicinering](#)".

For øvrig dokumentation af fakta om priser på håndkøbslægemidler og virkningen af liberaliseringen, henvises til "Lægemidler i Danmark 2017-18", kapitlerne "[Medicin i detailhandlen](#)" og "[Apotekets medicinpriser](#)".

Prioritering af lægemidler

Medicinens effekt skal stå mål med prisen – både på sygehuse og på apoteker

Argumenterne er bl.a. inspireret af Kjeld Møller Pedersen, 2015: "[Prioritering i sundhedsvæsenet](#)", 1. udgave, Munksgaard og Danske Regioner, "[Prioritering](#)", og herunder Danske Regioners notat fra 2016: "[Model for vurdering af lægemidler](#)".